

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü
İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi

Sayı : 24301423-918-E.12964517
Konu: Öğrenci/Çıracak İSG İşlemleri

16.12.2015

DAĞITIM YERLERİNE

- İlgi: a) 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu.
b) 3308 Sayılı Mesleki Eğitim Kanunu.
c) Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği.
ç) Çalışanların İş Sağlığı ve Güv. Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik.
d) Mesleki ve Teknik Eğitim Yönetmeliği.
e) Bakanlığımız 2014/16 Sayılı Genelgesi.
f) İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği.
g) Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müd. 15.10.2015 tarih ve 10453689 sayılı yazısı.

Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı ile okul ve kurumlarında; çalışanlar, öğrenciler ve ziyaretçilere sunulan iş sağlığı ve güvenliği (İSG) hizmetleri, ilgi (a) Kanun ve ilgi (e) Genelge doğrultusunda, Bakanlık Merkez İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi (Merkez İSGB) ve İl Millî Eğitim Müdürlüklerine bağlı 82 İl İSGB tarafından sağlanmaktadır.

Mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında ilgi (g) yazı ile çırakların pratik eğitimleri ile öğrencilerin işletmelerde mesleki eğitim ve staj çalışmaları ilgi (b) Kanun ile ilgi (c) ve ilgi (d) yönetmelik hükümleri doğrultusunda yürütülmektedir. İşletmelerde mesleki eğitim ve staj çalışması, işletmelerde yapılan pratik eğitimler ile atölye ve laboratuvarlarda yapılan mesleki eğitim uygulamalarında çıraklara ve öğrencilere İSG hizmetlerinin sunulmasında tereddüt edilen hususlara ilişkin olarak aşağıdaki açıklamaların yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur. Buna göre;

A) Okul dışında, işletmelerde mesleki eğitim ve staj çalışması yapan öğrenciler için:

1. İşletmede mesleki eğitim, pratik eğitim ve staj çalışmalarına başlamadan önce 11'nci sınıfın ikinci yarısında, ders içerisinde mesleğin gerektirdiği riskleri dikkate alarak en az 8 saat olmak üzere, çıraklar ve öğrencilere okul atölye ortamında, işletmelerde karşılaşılabilecekleri muhtemel İSG konuları hakkında alan/bölüm ya da atölye/laboratuvar şefi veya iş güvenliği uzmanı öğretmenler tarafından bilgilendirme eğitimlerinin yapılması, eğitimlerin ilgi (ç) Yönetmelik esasları doğrultusunda yapılması, "Öğrenci/Çıracak İSG Eğitimi" nin belgelendirilmesi (Ek-1) ve "İş Güvenliği Talimatı ve Tutanağı" (Ek-2)'nin hazırlanması, tutanağa atölye ve laboratuvar öğretmenlerinin, çıracak/öğrencinin, öğrenci velisinin ve okul müdürünün imzasının alınması, bu belgelerin mesleki eğitim/staj dosyasına (Ek-1) ve (Ek-2) eklenmesi,

2. İlgili (a) Kanun'un 3'üncü maddesinde "İşyeri: Mal veya hizmet üretmek amacıyla maddi olan ve olmayan unsurlar ile çalışanın birlikte örgütlendiği, işverenin işyerinde ürettiği mal veya hizmet ile nitelik yönünden bağlılığı bulunan ve aynı yönetim altında örgütlenen işyerine bağlı yerler ile dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden ve mesleki eğitim yerleri ve avlu gibi diğer eklentiler ve araçları da içeren organizasyon" olarak tanımlanmış olup, İşletmelerde mesleki eğitim ve staj çalışmalarının yapıldığı yerler işyeri olarak değerlendirilmektedir. İşletmelerde çırak ve öğrencilere sunulacak İSG hizmetlerinin ilgili işletme tarafından sağlanması gerekmektedir. Bu itibarla, özellikle işletmedeki tehlikeli ve riskli ortam ile ekipmanlar hakkında öğrencilerimize işe girişte ilgili (ç) Yönetmelik kapsamında ilgili (f) tebliğ esasları çerçevesinde işyeri tehlike sınıflarına dikkat ederek, ilgili işletmenin iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimleri tarafından eğitimlerin düzenlenmesi gerekmektedir. Bu hususların koordinatör öğretmenlerce değerlendirilmesi, tutanak ve formlarda bu hususlara yer verilmesi, uygunsuzluklar hakkında okul müdürlüklerince tedbir alınması,

3. İşletmelerde mesleki eğitim, pratik eğitim ve staj çalışması yapacak olan çırak ve öğrencilerin işyerinde sağlık ve güvenlik açısından çalışma ortamından veya dışarıdan gelebilecek muhtemel tehlike ve risklerden korunmaları için gerekli tedbirlerin ilgili işletme tarafından aksatılmadan alınması gerektiği ilgili (a) Kanun ve bağlı mevzuat hükümlerinde belirtilmektedir. İşletmenin işveren ve işveren vekilleri ile İSG Profesyonelleri (İş Güvenliği Uzmanı ve İşyeri Hekimleri) tarafından sağlanması gerekmektedir. Koordinatör Öğretmenler tarafından ilgili (g) yazı doğrultusunda takibinin yapılması, uygunsuzluğun okul/kurum müdürlüğüne yazılı olarak bildirilmesi, okul/kurum müdürlüğüne gerekli önlemlerin aksatılmadan alınması, gerekirse sözleşmelerin ilgili (c) ve (d) Yönetmelik hükümleri doğrultusunda feshedilerek çırak/öğrenciyi İSG bakımından uygun şartların olduğu işletmelere yönlendirilmesi,

4. Öğrenci ve çırakların işletmelerde mesleki eğitim, pratik eğitim ve staj çalışmasına başlamadan önce yapılması gereken sağlık kontrolleri, işe giriş muayeneleri, periyodik sağlık muayeneleri ile iş sağlığını ve sağlık gözetimini gerektiren bütün hususların işletmeler tarafından sağlanması, takibinin okul/kurum idaresince yapılması,

5. İşletmelerde çırak ve öğrencilerin iş kazası geçirmesi ve meslek hastalığına yakalanması durumunda; gerekli bütün yasal yükümlülüklerin işletme yetkililerince yerine getirilmesi ve gerekli bildirimlerin işletme işveren /işveren vekili tarafından en geç bir sonraki iş gününe kadar okul müdürlüğüne bildirilmesi, okul idaresi tarafından (koordinatör müdür yardımcısı) bildirimlerin yasal süresi (3 iş günü) içinde e-SGK sistemine girişinin yapılması,

6. İlgili (b) Kanun ile ilgili (c) ve (d) Yönetmelik hükümleri doğrultusunda yapılan mesleki eğitim, pratik eğitim ve staj çalışmalarının takibini yapan görevli koordinatör müdür yardımcısı ve koordinatör öğretmenlerin işletmelere yapacakları ziyaret ve rehberlik faaliyetlerinde ;

a) İşletmenin işyeri tehlike sınıfını ve çalışma ortamını dikkate alarak işyerinde iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi hizmeti sağlandığına dikkat edilmesi, varsa uygunsuzluğun giderilmesi için okul/kurum idaresine tedbirlerin aksatılmadan alınması için başvuruda bulunulması,

b) Çırak ve öğrencilerin 4857 sayılı İş Kanunu ve ilgili (a) Kanun çerçevesinde fiziki kapasiteleri ile yaşlarının gerektirdiği çalışma koşulları, çalışma saatleri ve diğer hususların

yerinde gözlenmesi, işletme yetkililerine uygunsuzlukların giderilmesi için bildirimde bulunulması,

c) İşletmede çırak ve öğrencilerin zorunlu kalınmadıkça uygulamalı eğitim yapılacak alanın dışına çıkarılmaması, alan dışına eğitim amacıyla sınırlı olmak üzere işletmenin yetkilisi tarafından özel izinle dışarı çıkışlarının yapılabileceğinin belirtilmesi, koordinatör öğretmenlerin işyeri ziyaretinde takip edilmesi,

d) İşletmede oryantasyon eğitimine alınmadan hiçbir suretle çırak ve öğrencilerin çalışmaya başlatılmaması, konu ile ilgili takibin koordinatör öğretmenler tarafından yapılması,

e) İşletmede işbaşı talimatlarının gözden geçirilmesi, işletme nezaretçi ve eğitici personeli ile usta öğretici ve usta nezaretinde tehlikeli ve çok tehlikeli alanlarda işbaşı talimatlarının sözlü olarak izah edilmesi, yeterli bir süre birlikte çalışma yapılması, eksiklerin öğrenci ve çıraklara bildirilmesi, hiçbir surette gerekli sağlık ve güvenlik koşulları oluşturulmadan çalışmaya başlanılmaması, sürecin okul/kurum yetkililerince aralıklı olarak kontrol edilmesi,

f) İşletmelerde mesleki eğitim, pratik eğitim ve staj çalışması yapan çırak /öğrencilerin tehlikeli davranışları ile tehlikeli durumlar oluşturması halinde, işletme yetkilileri tarafından sözlü, yazılı uyarıların öğrencilere yapılması, durumun okul müdürlüğü ve velilere bildirilmesi, bütün taraflarca gerekli tedbirler ve önleme politikalarının acilen alınması,

B) Bakanlığımıza bağlı okul/kurum atölye ve laboratuvarlarında yapılan mesleki eğitim uygulamalarında çırak ve öğrenciler için:

1. Meslekî ve teknik eğitim veren okul ve kurumlar işyeri bakımından ilgi (f) Tebliği'ne göre tehlikeli sınıfta yer almaktadır. Tehlikeli ve çok tehlikeli alanlarda yapılacak çalışma esaslarına göre, atölye ve laboratuvarlarda uygulamalı eğitim verilecek çıraklar ile 10, 11, 12'nci sınıf öğrencileri ve bu öğrencilerden özel politika gerektirenlere (özel eğitime ihtiyacı olan öğrenciler, süregelen hastalığı bulunan v.b.) sağlanacak iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin aksatılmadan sürdürülmesi,

2. Bakanlığımıza bağlı okul ve kurumlardaki atölye ve laboratuvarlarda verilen meslek derslerindeki uygulama alanının işvereni okul/kurum müdürü, işveren vekili (okul/kurum müdür yardımcısıdır. İlgi (a) Kanun ve bağlı mevzuat hükümleri çerçevesinde işveren ve işveren vekilinin sorumluluklarının aksatılmadan yerine getirilmesi,

3. 9'ncü sınıf öğrencilerine mutlaka mesleki gelişim dersi içinde yer alan İSG modüllerinin seçiminin yapılarak okutulması, öğrencilerimize İSG konularında seminerler ve bilgilendirme toplantılarının yapılması,

4. Atölye ve meslek dersleri öğretmenlerinin bütün toplantılarında mutlaka çırak ve öğrencilerin İSG hakkında bilgilendirilmesi, çalışma ortamındaki risk ve tehlikelerden haberdar edilmesi, tehlike ve risklerden korunma ve önleme politikalarının gündeme alınması, görüşülmesi ve İSG'nin kültür haline getirilmesi için faaliyetlerde bulunulması,

5. Atölye ve laboratuvarlarda yapılan mesleki eğitim uygulamalarında çalışma ortamındaki tehlikelerden ve risklerden korunmak için mutlaka Kişisel Koruyucu Donanım (KKD) bulundurulması, yerel imkanlar çerçevesinde KKD temin edilmesi, bakımının yapılması, KKD hijyen koşullarının sağlanması,

6. Meslek alan/bölüm türlerine göre "Atölye Çalışma Usul ve Esasları Talimatı"nın

hazırlanması, uygulamalı eğitim gören öğrencilere ve çıraklara bilgi verilmesi, her çırak/öğrenciye, gerekirse velilere imzalatılması ve belgelendirilmesi,

7. Meslek alan/bölüm öğrencilerine ve velilerine alan/bölüm şefleri, varsa iş güvenliği uzmanı atölye meslek dersleri öğretmenleri tarafından, atölye ve laboratuvarında bulunan veya dışarıdan gelebilecek bütün tehlike ile risklerin çırak ve öğrencilere ilgili dersler içerisinde tamamlayıcı eğitim, veli toplantılarında velilerin bilgilendirilmesi, verilen eğitimlerin kayıt altına alınması, çırak ve öğrenciler için ek(1)' de yer alan belge düzenlenmesi, belgelerin bir suretinin alan/bölüm şefi tarafından muhafaza edilmesi,

8. Öğrencilere ve çıraklara uygulamalı eğitime başlamadan önce; alan/bölüm, atölye ve laboratuvar şefleri ile atölye ve laboratuvarlarda uygulamalı eğitim veren öğretmenler veya iş güvenliği uzmanları tarafından, atölye ve laboratuvarlar ile her türlü ekipman kullanılmadan, ortamdaki bütün tehlike ve riskler ile ekipmanın teknik ve diğer özellikleri değiştiğinde, ilgi (ç) Yönetmeliğe uygun olarak, eğitim öğretim faaliyeti içerisinde eğitim verilmesi, verilen eğitimlerin kayıt altına alınması, ek(1)'de yer alan belge düzenlenmesi, belgelerin alan/bölüm şefi tarafından muhafaza edilmesi,

Öğrencilerin ve çırakların sağlıklı ve güvenli bir ortamda, okul/kurumlarda atölye meslek dersleri uygulama alanları ile işletmelerde mesleki eğitim, pratik eğitim ve staj çalışmalarının yapılması sağlanacaktır. İhtiyaç halinde; İl İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri ve İlçe İş Sağlığı ve Güvenliği Bürolarından destek alınarak hizmetlerin aksatılmadan yürütülmesi gerekmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz/rica ederim.

Yusuf TEKİN
Müsteşar
(İşveren)

EKLER :

- 1 . Öğrenci İSG Eğitim Belgesi Örneği
- 2 . İş Güvenliği Talimatı ve Tutanağı

DAĞITIM :

Gereği : Bilgi :
B Planı A Planı
TOBB
TESK

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi
(Okul /Merkez İş Sağlığı ve Güvenliği Servisi)

EĞİTİME KATILIM BELGESİ

(Öğrenci/Çıracak İSG Eğitimi)

Belge Bilgileri :

Tarih : .../.../201...

Sayı : 2015/.....

Yer :

Eğitim Süresi : Saat

Eğitim Alan Katılımcı Bilgileri :

Adı / Soyadı :

T.C. Kimlik Numarası :

Eğitim Aldığı Alan :

Yukarıda katılımcı bilgileri yer alan 6331 Sayılı Kanun ve çalışanların Eğitimlerinin Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmelik **Kapsamında Çalışan Öğrenci İSG Eğitimi**'ne, Katılarak Bu Belgeyi Almaya Hak Kazanmıştır.

ONAY

Alan/Bölüm Şefi
veya İş Güvenliği Uzmanı
Adı Soyadı
İmza

Okul Müdürü/Müdür Yardımcısı
İşveren / Vekili
Adı-Soyadı- İmza

...../..... **EĞİTİM ÖĞRETİM YILI**
İŞ GÜVENLİĞİ TALİMATI VE TUTANAĞI

İŞ GÜVENLİĞİ

Atölyelerde çalışırken öğrencilerin uymaları gereken bir çok husus vardır Bunların koruma, düzen, temizlik, disiplin ve işbirliğine ilişkin olanları aşağıda belirtilmiştir. Çalışmalarınızda bu hususlarla tam bir uyum içerisinde bulunmanız gerekir

1- DÜZEN VE TEMİZLİK:

- a- Atölyeye vaktinde geliniz. Bu vakit; ders zili çalmasından 10 dakika önce hazırlık zili ile başlar. Öğretmeninizin yoklama yapması için sıraya geçiniz.
- b- Yüksek sesle konuşmak, gürültü yapmak diğer öğrencileri rahatsız edecektir Buda işlerin aksamasına yol açacaktır. Bu nedenle gerektiğinde alçak sesle konuşunuz.
- c- Çantanızı; kitap ve defterinizi dolabınıza koyunuz. Eşyanızı düzenli bulundurunuz. Çekmece ve dolabınızın temiz ve tertipli olmasına dikkat ediniz.
- d- İş önlüğünüzü giyiniz (İş önlüksüz çalışamayacaktır). İş önlüğünüzün önünü daima kapalı bulundurunuz İş önlüğünüz yırtık veya kirli, düğmesi kopuk olmayacaktır. İş önlüğünüzün sol üst (göğüs) cebi üzerine numaranızı işletiniz.
- e- Atölyenizde temizlik paydosu verildiği zaman, çalıştığınız yeri temizleyiniz. Çekmece ve dolaplarınızı temiz ve düzenli tutunuz. Aygıtlarınızı, araç ve gereçlerinizi yerlerine koyunuz veya geri veriniz.
- f- Atölye temizliği (programına göre) gruplar halinde yapılacaktır. Nöbetçi bulunduğunuzda görevinizi eksiksiz yapınız. Kirletilen yerin temizlenmesi size temiz ve tertipli çalışma alışkanlıkları kazandırır.

2- DİSİPLİN VE İŞBİRLİĞİ:

- a- Atölye ödevleriniz için yeter derecede hazırlıklı olunuz. Atelye'ye zamanında geliniz. Ders kitabı, ders notu ve atelye defterinizi yanınızda bulundurunuz.
- b- Öğretmeninizin verdiği işi kendiniz yapınız. Görev verilmedikçe başka bir öğrencinin işi ile ilgilenmeyiniz. Atölye öğretmeniniz işinizi kontrol ederken veya sizi izlerken daima işinizin başında bulununuz.
- c- Çalışmalarınızda işlem yapraklarında gösterilen işlem basamakları sırasına uyunuz. Gerekli şema ve diyagramları dikkatle izleyiniz. Devre çizimlerinde anlamadığınız hususları öğretmenimize sorup öğreniniz.
- d- İşinize enerji vermeden son kontrollerinizi yapınız ve öğretmenimize haber veriniz. İşinize habersiz akım vermeyiniz.
- e- Arkadaşlarınızla saygı, sevgi ve görgü kurallarına dayalı iyi ilişkiler kurunuz Hoş görü sahibi olunuz. Öğretmenimize her zaman saygılı olunuz. Bu hareketlerinizin öğretmeniniz tarafından değerlendirileceğini unutmayınız.

3- KORUNMA:

- a- Elektrik enerjisi ile çalışmada, her an çarpılma tehlikesi ile karşı karşıya bulunduğunuzu unutmayınız. İşinize akım verildikten sonra yalnız sağ elinizi kullanınız, sol elinizi kullanmayınız.
- b- Atelyede kaza ve yaralanmalar olduğu zaman derhal öğretmenimize haber veriniz. Telaşlanıp vakit geçirmeyiniz.
- c- İşlem yapraklarında yazılı gerekli aygıt, takım ve gereçleri alınız. Dikkatle muayene ediniz. Arızalı ve kırık olanları kullanmayınız ve öğretmenimize haber veriniz
- d- Atelyede hiç bir zaman koşmayınız. Yüksek sesle konuşmayınız. Şaka yapmayın. El şakası kesin olarak af edilemez.
- e- Bir takımla çalışırken, ikinci bir takımı elinizde bulundurmuyunuz. Takımlarınızı işlem basamaklarına göre sırayla kullanınız. Özellikle kesici takımları kullandıktan sonra ağzınızı kapatınız.

İŞ GÜVENLİĞİ TEDBİRLERİ:

Endüstriyel çalışmalarda işçi sağlığının korunması ve çalışan aygıtların sürekliliği için öncelikle uygulanan eğitim işçinin kendisi, işverenin işi ve malı yönünden büyük önem taşır. Ülkelerin iş hayatını düzenleyen kanunlar ve yönetmelikler bu konuda uyulması gereken prensipleri getirmektedir.

İş güvenliğini zedeleyen en önemli etken iş kazalarıdır. İş kazaları, kişinin çeşitli nedenlerle dikkatinin azaldığı veya çalıştığı iş düzenindeki aksamalar ile ortaya çıkar. Bu kazaların önlenmesi de İŞ GÜVENLİĞİ TEDBİRLERİ ile gerçekleştirilmektedir. Her iş yerinde bu ön tedbirler çalışanlara iyice öğretilmeli ve sık sık hatırlatılmalıdır.

NOT : HER ALAN/BÖLÜM ŞEFİ KENDİ LABORATUAR VE ATÖLYESİ İÇİN, AYRI GÜVENLİK ÖNLEMLERİNİ VE TALİMATLARINI ÖĞRENCİLERE SÖZLÜ OLARAK ANLATACAKTIR.

1- İŞ KAZALARI NEDENLERİ:

Kazalar, kişinin çalıştığı ortamda, alınan önleyici tedbirlere rağmen meydana gelen üzücü olaylardır. Her ne kadar malî ve insanî kayıplarını önlemek için alınmış tedbirler olsa da, iş kazaları her zaman meydana gelebilir. İş kazalarının önlenmesi için alınacak tedbirler, kazaların nedenleri ve sonuçlarıdır. İş kazalarının önlenmesi için alınacak tedbirler, kazaların nedenleri ve sonuçlarıdır.

...../..... EĞİTİM ÖĞRETİM YILI İŞ GÜVENLİĞİ TALİMATI VE TUTANAĞI

Bu nedenle kazaların oluş nedenlerini açıklayalım.

- a- **Dikkatsizlik:** Çalışan kişinin çeşitli nedenlerle işine gereken dikkati sarfetmemesi kaza nedenlerinin başında yer alır.
- b- **Uykusuzluk:** Dikkatin dağılma sebebidir.
- c- **Devamlı çalışma:** Dikkatin dağılma nedenlerindedir.
- d- **Tedbirsizlik:** "Ben kaza yapmam" ,"Kaza olmaz" veya "Bana birşey olmaz" düşüncelerinden herhangi biri basilica kaza nedenlerindedir.
- e- **Kurallara uymama:** İşyerindeki işin niteliğine göre belirlenmiş kurallara uymamak kaza nedenidir.
- f- **Bilgisizlik:** Cihazların kullanımına ait bilgisizlik önemli kaza nedenlerindedir.
- g- **Bakım Eksikliği:** Cihazların, araç ve gereçlerin bakımı zamanında yapılmalıdır, yapılmazsa kaza nedeni olabilir.

2- ÖNLEYİCİ TEDBİRLER:

- a- **Yalıtma:** Elektrik enerjisinin bulunduğu iletken devresinin çevreye karşı yalıtılmasıdır. İletken donanımında ve araçlarında bu amaca yönelik kauçuk, plastik, kağıt, yalıtkan bez, porselen v.b. gibi gereçler kullanılır.
- b- **Küçük Gerilim Kullanma:** İnsan vücudunda hayati tehlikeyi ortaya koyan gerilim daima değişir. Gerilimin vücut üzerinden geçirdiği akım tehlikeyi arttıran bir unsurdur. Bilindiği gibi, gerilim yükseldikçe insan derisi üzerinde yanıklar, akımın değeri büyüdükçe de ölüme kadar giden önemli etkiler ortaya çıkar. Yapılan deneylerle ve insanların karşılaştığı kazalardan alınan sonuçlarda tehlikeli gerilimlerin alt sınırı 42 volt olarak tesbit edilmiştir. Bu nedenle insanın elektrik enerjisine yakın bulunduğu devrelerde 42 volta kadar küçük gerilimlerin kullanılması tavsiye edilmektedir.
- c- **Topraklama:** Yalıtımı üst düzeyde yapılan, gerilimi küçültülemeyen aygıtlarda yalıtmanın arızalanabileceği düşünülerek topraklama yapılır. Topraklama aygıt ve makinaların madeni gövdelerinin toprak içine gömülen madeni plaklara bağlanmasıdır.
- d- **Sıfırlama:** Topraklamada olduğu gibi aygıt ve makinalarda yalıtkanlığın bozulması nedeni ile gövdenin toprağa karşı taşıyacağı gerilimi sıfır değerine indirmek için yapılır Sıfırlama makina gövdesinin enerji şebekesini besleyen alternatörün sıfır noktasından bağlanmasıdır. Güvenlik için alternatörlerin sıfır noktasından alınan iletken sıfır hattı olarak dağıtım boyunca çekilir ve sıfırlama hattı adı verilir. Şebeke çalışmasında daha güvenilir olmak için bu hat sık sık topraklanır ve nötr hattı adını alır.

3- MESLEK HASTALIKLARI:

Yapılan iş çeşidi, çalışılan yer, işin yoğunluğu gibi faktörler de iş kazalarından farklı olarak kısa veya uzun süreler içerisinde çalışılan kişinin hastalanmasına neden olabilir. Gerekli tedbirleri almak işyerinin ve çalışanın ortak görevidir.

4- İLK YARDIM:

Herhangi bir nedenden üzerinden akım geçen kimse bundan etkilenir. Bu etki hafif sıçrama şeklinde olduğu gibi tehlikeli kasılmalarada sebep olur. Etkinin derecesi ne olursa olsun, yapılacak ilk iş kazaya uğrayanı elektrik şebekesi etkisinden kurtarmaktır. Bu iş, o anda çevrede bulunacak herhangi bir kuru yalıtkan gereçle yapılmalıdır. Tahta parçası, sopa, baston, giyim eşyası, ayakkabı v.b. gibi yalıtkan bir madde ile. Kazayı hemen bir doktora haber verirken, kazaya uğrayanı kuru bir yere yatırınız. Şok etkisi ile dili boğazına kaydığında, ağzını açarak dilini dışarıya çekiniz. Ağzında ne varsa çıkarınız. Aksi halde kazazede boğulabilir. Sonra doktor gelinceye kadar sun'i solunuma başlayınız.

SUN'İ SOLUNUM: Sun'i solunum çeşitli şekilde yapılmaktadır. Fakat burada geliştirilen en son şeklinin uygulanışını açıklayacağız:

1. Kazaya uğrayanı yüz üstü yatırarak, başını çaprazladığınız kollar üzerine yatırınız. (Ağız açık bulunmalıdır).
2. Kazazedenin baş ucunda bir diziniz üzerine çökünüz ve ellerinizi kazazedenin ciğerlerini iki yandan kavrayacak şekilde sırtına koyunuz.
3. Dizinizin üstüne kalkarken ellerinizle kazazedenin ciğerlerine basarak, basınç yapınız. Bu basınç ile ciğerlerdeki hava dışarıya çıkartılmaktadır (Bu işi yaparken dirseklerini bükmeyiniz).
4. Ayak topuğunuzun üstüne oturunuz ve kazazedenin kol dirseklerini çaprazlama kendinize doğru çekiniz. Bu hareketle ciğerler genişletilerek hava alması sağlanmış olur.
5. Ciğerlere basınç yapma ve dirseklerden çekerek hava alması işlemi dakikada oniki defa yapınız (Ya da her iki işlem yavaş yavaş 1-2 sayılarak da sürdürülebilir).
6. Kazazedenin kendi kendine nefes almasından sonra bir süre daha bu hareketlere devam ediniz.

...../..... EĞİTİM ÖĞRETİM YILI
İŞ GÜVENLİĞİ TALİMATI VE TUTANAĞI

.....OKUL/MERKEZ MÜDÜRLÜĞÜ

ÖĞRENCİ/ ÇIRAK

Adı ve Soyadı

Baba Adı

Doğum Yeri ve Yılı

Sınıfı / No:

Alan/Bölüm

ÖZEL ŞARTLAR

- 1) Yukarıda bilgileri yazılı.....'nin,Alanı/Bölümü Atölye/Laboratuvarında aşağıda belirtilen şartlara muhakkak surette uyararak çalışacağına dair işbu talimat ve tutanak serbest arzu ve iradesi ile aşağıdaki şekilde düzenlenerek imza edilmiştir.
- 2) Yetkim, bilgim ve görevim dışında iş yapmayacağım, verilen görevi uygulayıp bunun dışında başka bir iş yapmayacağım.
- 3) Her türlü arıza ve aksaklığı derhal öğretmenlerime bildireceğim.
- 4) Atölyemden ve çalışma sahamdan izinsiz ayrılmayacağım ve asla izinsiz laboratuvarında tek başıma çalışmayacağım.
- 5) Elektrik, ağ kablolama, kabin ve kablo aksamına dokunmayacağım. Elektrik motorları, cihazları ve kabloları ile sigortaları kurcalamayacağım, dokunmayacağım. Kimya ve gıda laboratuvarlarında sorumlu öğretmen izin vermedikçe hiçbir deney düzeneğine, kimyasala, otoklava, kül fırınına, benzeri cihaz ve diğer malzemelere dokunmayacağım. Laboratuvarlarda üretilen malzeme ve mikroorganizmalara izinsiz dokunmayacağım.
- 6) Kesme, delme, zımba, perçin v.b. gibi işlerle, asit, baz gibi maddelerle yapılan işlerde, taşlama cihaz ve tezgahları gibi göze çapak veya parça kaçması ihtimali olan bütün işlerde, iş gözlüğünü muhakkak takacağım, asla gözlüksüz çalışmaya başlamayacağım. Laboratuvarında çalışıldığı sürece deneylerin özelliğine göre gözlük, maske, eldiven vb. koruyucu ekipmanlarını kullanacağım.
- 7) Yük ve personel asansörüne gereği dışında binmeyeceğim, yangın merdivenlerini hizmetin gereği dışında kullanmayacağım
- 8) Atölyede muhtelif yerlerde , ilan panosunda asılmış bulunan ve öğretmenlerimizin anlatarak açıkladıkları İş Güvenliği Talimat ve İkazlarını tam anlamı ile eksiksiz okuyup, anlayıp öğrendim. Tatbik edeceğim ve ettireceğim. Öğretmenlerimizin verdiği iş güvenliğine ait sözlü ve özel talimatları da aksatmadan yerine getireceğim.
- 9) Çalışma alanıma misafir ve burada çalışmayan kişileri kabul etmeyeceğim ve girmelerine müsaade etmeyeceğim, uymayanları öğretmenlerime bildireceğim. Laboratuvarında yemek ve içmek vb. arkadaşlarla şakalaşmak, koşmak, oyun oynamak gibi eylemlerde bulunmayacağım.
- 10) Çalıştığım makine, tezgah ve cihazı öğretilen bilgiler dışında, gerekli bütün koruyucu önlemleri aldığımı öğretmenlerimce doğrulamadan çalıştırmayacağım.
- 11) Atölyede, eğitim süresince sürekli iş elbisesi ile çalışacağım, iş elbisemi yırtık ve sökkük bulundurmuyacağım. Laboratuvarında önlük giymeden çalışmayacağım ve laboratuvara izinsiz girip çıkmayacağım.
- 12) Anahtarlık, zincir, madalyon, şapka vb. sarkan ve düşebilen aksesuar bulundurmuyacağım. Uzun saçlar, sallantılı takılar tehlikeye yol açacağından dikkatli olacağım.
- 13) Çalışırken üzerimde yüzük, bilezik ve kol saati gibi metal eşya bulundurmuyacağım.
- 14) Koruyucu araç ve gereçler ile yangın söndürme cihazlarını kullandıktan sonra yine aldığım yere koyacağım.
- 15) El aletlerini, diğer araç ve gereçleri işlevine özgü işlerde kullanacağım.

...../..... **EĞİTİM ÖĞRETİM YILI**
İŞ GÜVENLİĞİ TALİMATI VE TUTANAĞI

- 16) Çekiç, keski gibi el aletlerinin bozulan ve çapaklanan başlarını taşlamadan kullanmayacağım. Kimya ve gıda laboratuvarlarında deneylerde kullanacağımız cam malzemeleri deneyden önce yıkayıp temizledikten sonra kullanacağım.
- 17) Eli zedeleyebilecek kadar hasara uğramış, saplı veya arızalı el alet ve takımları kullanmayacağım.
- 18) Atölyede yapacağım işe uygun kişisel koruyucu araç ve gereçleri sağlam olarak, kullanılmak üzere TAKIMHANE'den teslim alacağım. Arızalı olanları yenisi ile değiştireceğim.
- 19) Sağlam ve düşmeye mani olacak korkulukları bulunmayan geçit ve platformlardan geçmeyeceğim.
- 20) Talimat ve ikaz levhalarının yerlerini değiştirmeyeceğim.
- 21) Makine çalışırken yağlamayacağım, tamirat yapmayacağım ve bakım için yerlerinden çıkarılan muhafazalar yerlerine takılmadan makineyi çalıştırmayacağım ve makede çalışmayacağım.
- 22) Atölyede iş disiplini ve ciddiyeti ile çalışacağım.
- 23) Ambar, malzeme, depo, takımhane yetkilisinin izni ve çıkış emri olmadan hiç bir malzeme, araç, gereç v.s. almayacağım.
- 24) Deneylerden önce deney föyünü dikkatle okuyarak deneye hazır olacağım. Laboratuvar çalışmalarından sonra arkadaşlarıma, yüzüme ve/veya vücudumun herhangi bir bölümüne dokunmadan önce, ellerimi su ve sabunla yıkayacağım. Laboratuarda kimyasal maddelere çıplak elle dokunmayacağım ve koklamayacağım.
- 25) Laboratuarda ve okulda bulunan bütün kimyasalları kullanmadan önce etiketlerini dikkatle okuyacağım. Etiketsiz olanları sorumlu kişilere bildireceğim.
- 26) Şişesinden aldığım kimyasalı tekrar orijinal şişesine koymayacağım ve orijinal şişeye pipet daldırmayacağım.
- 27) Asitleri suya azar azar ilave edeceğim. Kesinlikle asidin üzerine su ilave etmeyeceğim.
- 28) Pipet ile sıvı çekerken ağız kullanmayacağım, puar kullanacağım.
- 29) Alev alıcı sıvıları kullanana kadar kapalı ve ısı kaynaklarından uzak tutacağım.
- 30) Kimyasal ve biyolojik atıklarımı kesinlikle ortama döküp, bulaştırmayacağım.
- 31) Zehirli buhar ve gazları kontrolsüz solumayacağım.
- 32) Kimyasal maddeleri taşıırken dikkatli ve güvenli taşıyacağım. Kimyasalları hiçbir zaman laboratuvar dışına çıkarmayacağım.
- 33) Yukarıdaki maddeleri tamamen okuyup anladım, atölye ve laboratuardaki uygulamalı eğitim ile ilgili hususlarda gerekenleri uygulayıp, kurallara uygun davranacağım. Öğretmenlerimin özel talimatları dışına çıkmadan, her türlü aksaklıklar için öğretmenlerime danışarak hareket edeceğim. Aksi takdirde doğabilecek her türlü hukuki ve cezai sorumluluklar ile tazminatlar çırak/öğrenci ve velisine ait olacaktır.

İşbu talimat tutanağı 33 (Otuzüç) maddeden ibaret olup, tamamen okuyup anlayarak ve İş Güvenliği kaidelerine ve talimatlarına harfiyen riayet edeceğimi bildirerek Velim ile birlikte imza ediyorum.

EĞİTİMİ VEREN YETKİLİNİN	ÖĞRENCİ /ÇIRAK	VELİ	ATÖLYE/LABORATUVAR ALAN ŞEFİ	OKUL/MERKEZ MÜDÜRÜ
Adı Soyadı İMZA/...../20...	Adı Soyadı İMZA/...../20....	Adı Soyadı İMZA/...../20....	Adı Soyadı İMZA/...../20....	Adı Soyadı İMZA/...../20....

...../..... EĞİTİM ÖĞRETİM YILI
İŞ GÜVENLİĞİ TALİMATI VE TUTANAĞI

İş güvenliği talimatları öğretmenim tarafından okundu ve anlatıldı gerekli bilgileri aldım.

SINIF / ŞUBE :..... /.....

SIRA NO	OKUL NO	ADI SOYADI	İMZA	VELİ ADI SOYADI	İMZA
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					